

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Nauk o Rodzinie WNS

Kierunek:

Nauki o rodzinie

Poziom:

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), niestacjonarne

Nazwa przedmiotu:

**Współczesne zagadnienia bioetyki
(Contemporary Issues in Bioethics)**

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot podstawowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr zimowy

Wymiar:

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia:

Prowadzący:

Koordynator sylabusu:

ks. dr hab. Andrzej Muszala, prof. UPJPII

Sylabus dostępny w ramach:

- [Współczesne zagadnienia bioetyki](#) [na kierunku:] [Nauki o rodzinie](#) (Nor), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr zimowy
 - [prowadzący wykład:16h/zo/2ECTS]: ks. dr hab. Andrzej Muszala, prof. UPJPII;
 - [prowadzący ćwiczenia:14h/z/1ECTS]: mgr Patrycja Zielonka-Rduch;
- [Współczesne zagadnienia bioetyki](#) [na kierunku:] [Nauki o rodzinie](#) (Nor), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), niestacjonarne, I rok, semestr zimowy

Wymagania wstępne:

(zakres wiadomości / umiejętności / kompetencji, jakie powinien już posiadać student przed rozpoczęciem nauki przedmiotu, a także specyfikacja innych przedmiotów lub programów, które należy zaliczyć wcześniej)

Znajomość podstaw biologii (na poziomie licealnym)

Znajomość podstaw etyki filozoficznej (na poziomie licencjackim)

Cele:

Współczesna medycyna ma do zaproponowania więcej środków pomocy w sytuacjach trudnych niż jeszcze kilkadziesiąt lat temu. Część jednak tych propozycji wzbudza poważne zastrzeżenia natury etycznej. Niektóre kierunki etyczne uważają, że wartością najwyższą jest skuteczność. Etyka katolicka stoi na stanowisku, że taką wartością jest dobro całościowe osoby i jeśli dana propozycja promuje to dobro, to jest godna polecenia, jeśli natomiast mu się sprzeciwia, to należy z niej zrezygnować. Celem przedmiotu jest ukazanie problemu medycznego, proponowanych dlań rozwiązań oraz ich oceny moralnej, a w dalszej perspektywie nabycie przez studenta pewnej umiejętności oceny coraz to nowych propozycji biotechnologicznych.

Treści kształcenia:

I. Wykład

1. Podstawy bioetyki

- a) Historia bioetyki i współczesne centra bioetyczne w Polsce i na świecie.
- b) Definicja bioetyki (Ślipko)
- c) Systemy bioetyczne (scjentyzm, utilitaryzm, absolutna autonomia, personalizizm)
- d) Zasad jakości życia i świętości życia (Anti-life mentality i pro-life mentality)
- e) Przysięgi lekarskie (przysięga Hipokratesa, Deklaracja Genewska)
- f) Etos samarytański medycyny

2. Problematyka etyczna początków życia (embriogeneza):

- a) Status embrionu ludzkiego
- b) Teorie animacji opóźnionej
- c) Teoria animacji równoczesnej
- d) Etyczne problemy genetyki (mapa genowa człowieka i co z niej wynika)
- e) Problematyka etyczna związana ze sztucznym zapłodnieniem
- f) Problematyka etyczna związana z klonowaniem i pozyskiwaniem komórek macierzystych
- g) Problematyka etyczna związana z diagnostyką prenatalną i preimplantacyjną
- h) Problematyka etyczna związana z poradnictwem genetycznym
- i) Problematyka etyczna związana z przerywaniem ciąży
- j) Eugenika klasyczna i „nowa eugenika”
- k) Inżynieria genetyczna (zwierząt i ludzi; chimery i hybrydy)

3. Wybrane problemy etyczne niektórych terapii (bioterapia)

- a) Problematyka etyczna związana z terapią genową (komórek macierzystych i somatycznych)
- b) Problematyka etyczna związana z transplantacją narządów i ksenotransplantacjami
- c) Problemy moralne związane z AIDS (sposoby zakażenia, obowiązki i prawa chorych na AIDS; obowiązki i prawa osób oraz społeczeństwa wobec chorych na AIDS; dwa modele profilaktyki przed AIDS)

4. Problemy etyczne końca życia

- a) Stany terminalne człowieka
- b) Rodzaje śmierci: kliniczna, mózgowa, biologiczna
- c) Stany terminalne – śpiączka nieodwracalna (śmierć mózgowa), stan wegetatywny, stan za-mknięcia, stan minimalnej świadomości
- d) Zasady odniesienia do pacjentów w poszczególnych stanach terminalnych
- e) Problematyka uporczywej terapii, uśmierzania bólu, stosowania środków proporcjonalnych i nieproporcjonalnych leczenia, hospicjum, opieka paliatywna
- f) Problematyka moralna eutanazji

II. Ćwiczenia

1. Analiza zasad zawartych w encyklice Pawła VI Humanae vitae oraz w komentarzu do niego (Memoriał Krakowski)
2. Analiza zasad zawartych w encyklice Jana Pawła II Evangelium vitae
3. Analiza zasad zawartych w instrukcji Kongregacji Nauki Wiary Persona humana
4. Analiza zasad zawartych w instrukcji Kongregacji Nauki Wiary Donum vitae
5. Analiza zasad zawartych w instrukcji Kongregacji Nauki Wiary Dignitas personae
6. Analiza zasad zawartych w instrukcji Kongregacji Nauki Wiary Iura et bona
7. Przygotowanie prezentacji multimedialnej dt. wybranego kazusu bioetycznego wraz z umiejętnością jego referowania
8. Krytyczna dyskusja nad filmami dokumentalnymi oraz debata nad współczesnym przekazem medialnym dotyczącym zagadnień bioetycznych

Efekty kształcenia:

WIEDZA – w wyniku przeprowadzonych zajęć student: charakteryzuje, definiuje, dobiera, formułuje, identyfikuje, nazywa, objaśnia, odtwarza, opisuje, podsumowuje, proponuje, rozpoznaje, rozpozna, rozróżnia, tłumaczy, wskazuje, wybiera, wylicza, wymienia ...

UMIEJĘTNOŚCI – w wyniku przeprowadzonych zajęć student: analizuje, decyduje, dobiera, eksploatuje, formułuje, inicjuje, interpretuje, kalkuluje, kontroluje, koordynuje, wykorzystuje, łączy, montuje, nakreśla, oblicza, obsługuje, ocenia, opracowuje, organizuje, planuje, podejmuje, porządkuje, posługuje się, postępuje, prezentuje, projektuje, prowadzi, przeprowadza, przygotowuje, rozwiązuje, rozwija, krytykuje, sporządza, stosuje, strukturyzuje, szacuje, tworzy, użytkuje, wdraża, weryfikuje, współpracuje, wykonuje, wykorzystuje, wyszukuje, zatwierdza...

KOMPETENCJE (POSTAWY) – w wyniku przeprowadzonych zajęć student nabędzie następujące postawy: aktywna postawa w/ do, chętny do, dbały o, kreatywny, otwarty na, postępuje zgodnie z, postępuje zgodnie z zasadami etyki, postrzega relacje, ma świadomość, wrażliwy na, wyraża oceny, zdeteminowany, zdolny do, zorientowany na...

Metody i narzędzia dydaktyczne:

1. wykład, 2. praca z podręcznikiem, 3. praca z tekstem, 4. prezentacja multimedialna, 5. e-learning, 6. referat, 7. film, 8. debata, 9. dyskusja dydaktyczna, 10. burza mózgów, 11. studium przypadku (kazus bioetyczny)

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Obecność na wykładach jest obowiązkowa. Podstawą egzaminu będzie obecność na zajęciach, znajomość treści wykładów uzupełniona o literaturę. Egzamin z wykładów w formie pisemnej – jeden w semestrze zimowym, jeden – w letnim.

Obecność na ćwiczeniach również jest obowiązkowa: podstawą zaliczenia będzie obecność na

ćwiczeniach, aktywny w nich udział, przygotowanie odpowiednich prac pisemnych i prezentacji (odpowiednio jedna w każdym semestrze) oraz kolokwia pisemne ze znajomości treści przerabianych dokumentów Kościoła (trzy w semestrze).

20 procent zaliczenia ćwiczeń stanowi obecność, 30 - pisanie referatów, prac oraz przygotowanie prezentacji multimedialnych, 30 – kolokwium; pozostałe - czynny udział w ćwiczeniach

Lektury podstawowe:

Paweł VI, Encyklika Humanae vitae, Watykan 1968

Jan Paweł II, Encyklika Evangelium vitae, Watykan 1995

Kongregacja Nauki Wiary, Instrukcje: Persona Humana (Watykan 1975), Iura et bona (Watykan 1980), Donum Vitae (Watykan 1987), Dignitas personae (Watykan 2008),

Memoriał Krakowski. Wprowadzenie do encykliki Humanae vitae, Poznań 2012

Lektury uzupełniające:

Muszala, A. Rudziewicz A., Bioetyka w szkole, Kraków 2007

Muszala A. (red.), Encyklopedia bioetyki, Radom 2009

Uwagi:

brak